

fordi jeg nævner det — jeg er meget glad ved at se her min gamle Ven, Danmarks Statsminister Hr. Stauning, hvis Erklæringer vedrørende Danmarks Hær og Flaade i Sandhed har givet et Eksempel for alle forstandige Nationer i hele Verden.“ Dette er den fra engelsk Side fremsatte Udtalelse, og efter at den var fremkommet, rettedes der fra Generalsekretariatet en Forespørgsel til den danske Delegation om, hvorvidt den danske Statsminister ikke maatte ønske at udtale sig under Forhandlingerne, ligesom andre tilstedeværende Statsministre havde gjort det eller agtede at gøre det.

Det var da ganske naturligt, at Statsministeren efter Forhandling med Delegationens Medlemmer fremsatte en Udtalelse overfor Forsamlingen. Denne Udtalelse angav for det første det fælles danske Synspunkt, den afgjorte Tilslutning til den Fremgang for Voldgiftsprincippet, til hvilket Englands Førsteminister havde givet sin Tilslutning, men dernæst ytrede Statsministeren ogsaa nogle Ord om det forestaaende Militærforslag herhjemme. Han sagde om det følgende: „Disse Planer er ikke fuldt ud udarbejdet endnu, men deres Formaal er en gennemgribende Forandring af vore militære Kræfter, som berøver dem deres krigsmæssige Karakter og erstatter Hær og Flaade med en Styrke, der er bestemt til Vagthold ved Grænserne og i de danske Færvande.“ Denne Udtalelse blev netop paa dette Punkt af Statsministerens Tale modtaget med et ganske stærkt Bifald af Forsamlingen. Det er, hvad der i saa Henseende er foregaaet ved Delegeretforsamlingen. Derimod fandt der naturligvis ikke nogen Diskussion Sted om det danske Forslag med Drøftelser og Bemærkninger for og imod.

Den ærede Ordfører for det konservative Folkeparti (Pürchel) sagde her, at han havde den Opfattelse, at disse danske Planer mødte stærk Modstand fra forskellig Side i den Kreds af Mennesker, der var forsamlet i Genève. Jeg ved ikke, hvilke Holdepunkter den ærede Ordfører har for denne Opfattelse; i de Udtalelser, der faldt, findes der intet som helst Holdepunkt derfor. De Stemningstilkendegivelser, der overhovedet kom frem, er dem, jeg her har nævnt, og det var Stemningstilkendegivelser, der var velvillige overfor Princippet i det danske Forslag, medens der selvfølgelig ikke kunde være Tale om nogen Stillingtagen dertil og ikke heller om at udtale sig om selve Forslaget, hvis Enkeltheder overhovedet ikke kendtes.

Dette er det Spørgsmaal fra Forhandlingerne i Genève, som maaske væsentlig har Interesse for Danmark alene, men det blev under alle Forhandlingerne dernede kun flygtigt berørt. Det, der derimod for de forskellige Stater og deriblandt Danmark har Hovedinteressen, var Forbundets Drøftelse af den nye Ordning til Betyggelse af Freden, som man i Aar haabede at bringe Forbundet et stort Skridt fremad imod.

Forbundets Forhandlinger var i Aar af en helt anden Karakter end dets Forhandlinger de foregaaende Aar. De foregaaende Aar drøftede man væsentligt indre Organisationsspørgsmaal og de Spørgsmaal om praktisk Samarbejde mellem Folkene, der kan være meget betydningsfulde og værdifulde, men som dog ikke er Hovedformaalet for Folkeforbundets Virksomhed og heller ikke var det, der stod i Forgrunden, da Forbundet blev skabt. De store Spørgsmaal, som man vendte sig mod i Aar, har i de foregaaende Aar kun kunnet være Genstand for forberedende Forhandling uden Udsigt til nærliggende Resultat, fordi de politiske Forhold i Europa indtil i Aar har været af en saadan Beskaffenhed, at der i Virkeligheden ikke var nogen Udsigt til at komme frem ad den Vej. Det var nu forandret i Aar, og det følte lige fra Forsamlingens første Dag meget stærkt af alle de tilstedeværende.

Det var naturligt, at man ventede, at Initiativet til at føre disse Spørgsmaal frem maatte blive taget fra de to store Stater, der overhovedet øver en saa stor Indflydelse under alle Forbundets Forhandlinger, jeg tænker paa Frankrig og England. Det skete ogsaa gennem Udtalelser, fremsatte først af Mac Donald, derpaa af den franske Statsminister Herriot. De to Taler, der blev holdt, var paa adskillige Punkter afvigende. Den engelske Taler fremhævede som det afgørende Middel til Fredens Bestyrkelse Nedrustning eller Afrustning; disse to Begreber, om hvilke vi bruger to Ord i Danmark, har man paa Fransk og Engelsk kun eet Ord for. Den fremhævedes fra Mac Donalds Side som Hovedsagen, og dertil knyttedes saa Ønsket om en Videreførelse af Voldgiftssystemet, der dog fra engelsk Side blev ført frem med et vist Forbehold under Hensyntagen til Englands tidligere kølige Holdning overfor Tanken om Anvendelse af tvungen Voldgift. Fra fransk Side betonedes i første Række den tvungne Voldgift. Den blev fra først af gjort til